

Wszeregach Armii Krajowej

Wojna obronna 1939 r. i okupacja

✘ 1 IX 1939 r. atak III Rzeszy i Słowacji na Polskę. 17 IX 1939 r. do grona agresorów dołącza ZSRS. 6 X zakończyła się bitwa pod Kockiem. Polska przegrała, a jej terytorium zostało podzielone.

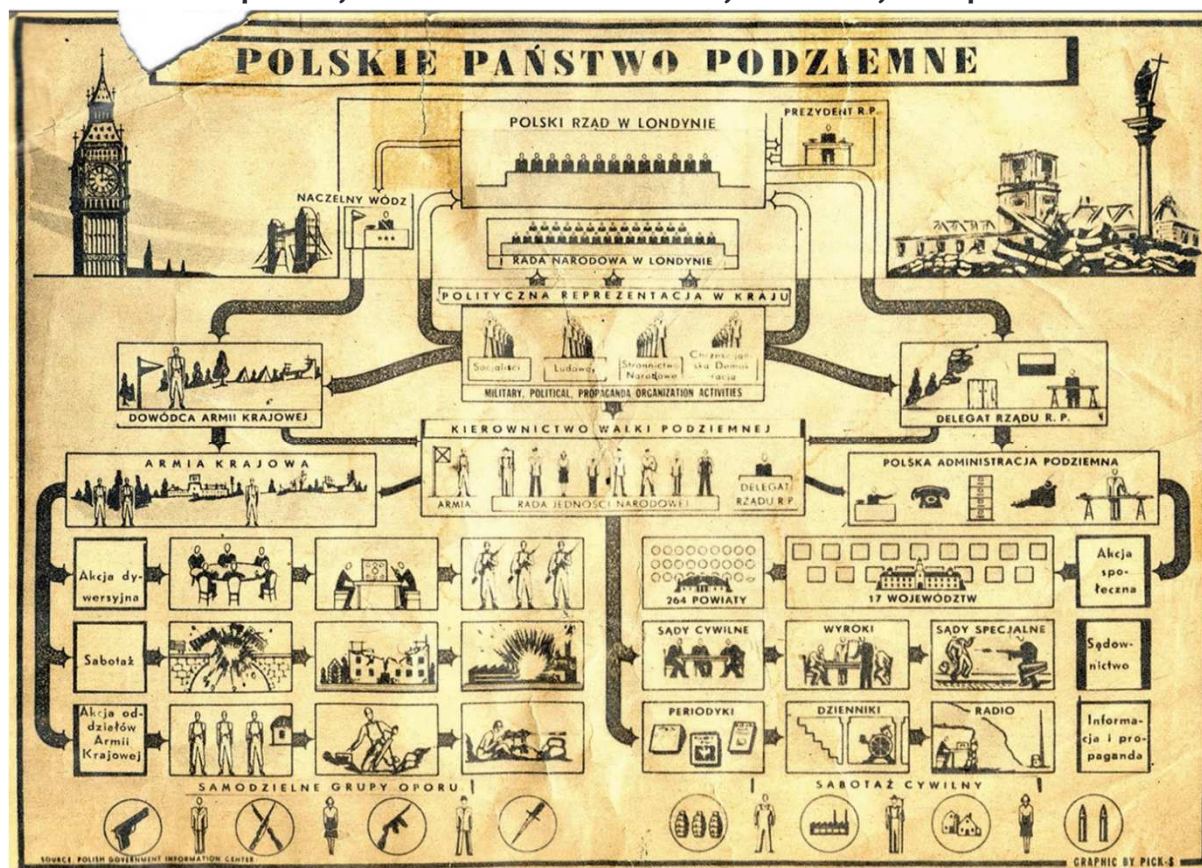

Źródło: Wikipedia

Polskie Państwo Podziemne (PPP)

- Na terenach zajętych przez Niemców oraz Sowieców powstały **tajne struktury Polskiego Państwa Podziemnego**. PPP istniało od 27 września 1939 .
- W konspiracji odwzorowano najważniejsze państwowe instytucje, jak np.:

- Wojsko
- Sądownictwo
- Rząd
- Szkolnictwo
- Instytucje kultury
- Parlament

Struktura PPP

Siły zbrojne PPP

27 IX 1939 r.
Służba Zwycięstwu Polski

13 XI 1939 r.
Związek Walki Zbrojnej

14 II 1942 r.
Armia Krajowa

Armia Krajowa

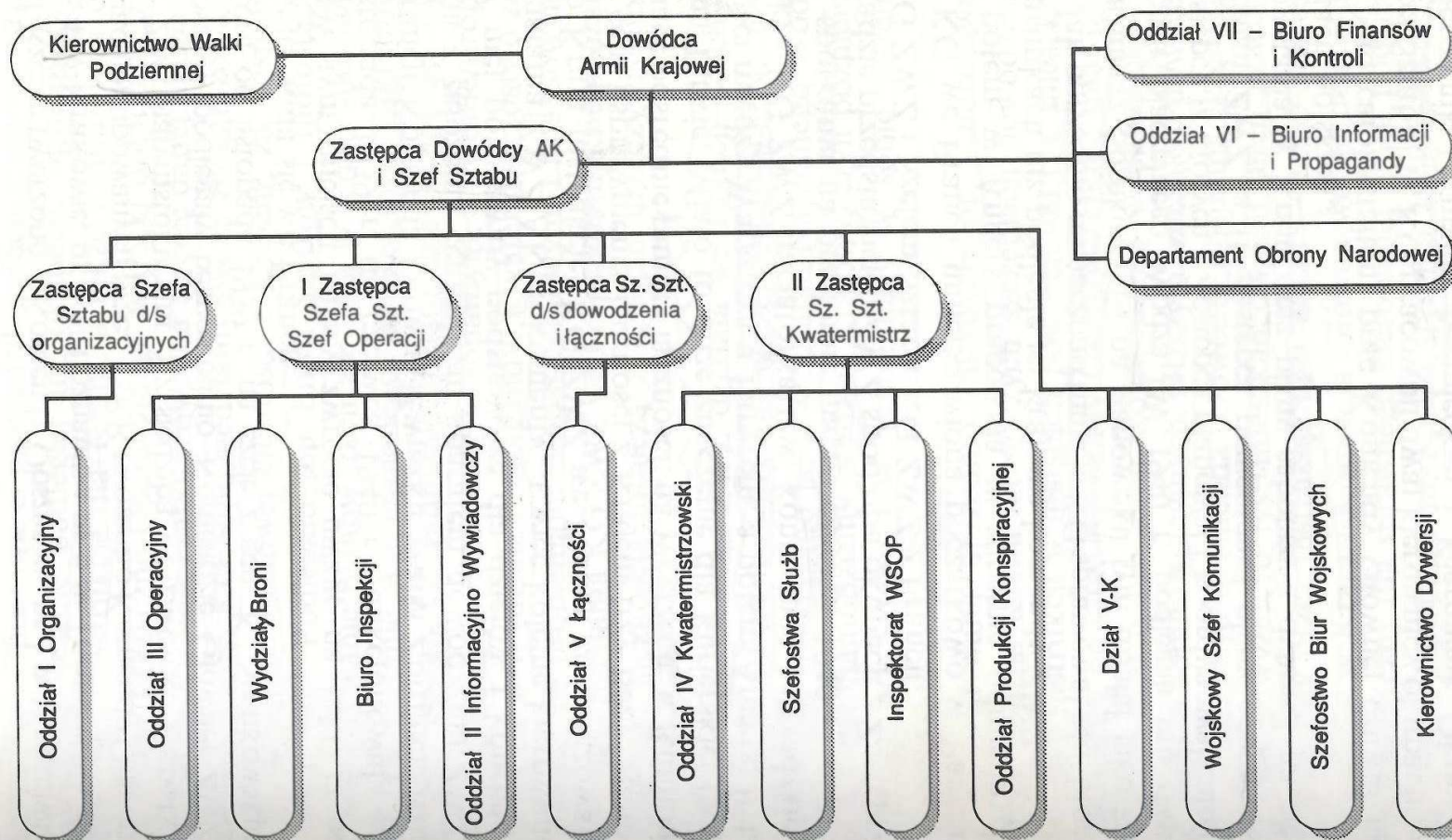
- × **14 II 1942 r.** w miejsce ZWZ powstała **Armia Krajowa**. Prowadziła działalność pod okupacją niemiecką i sowiecką oraz poza terytorium II RP.
- × Stanowiła integralną część sił zbrojnych RP. Jej głównym zadaniem było organizowanie oraz prowadzenie oporu zbrojnego przeciwko okupantowi oraz przygotowanie i przeprowadzenie ogólnokrajowego powstania.
- × Podlegała Naczelnemu Wodzowi oraz rządowi RP na uchodźstwie. Jej organem dowodzenia była Komenda Główna z Komendantem Głównym AK na czele.

AK była najsilniejszą i najlepiej zorganizowaną podziemną armią okupowanej Europy! W 1944 r. liczyła niemal 400 tys. żołnierzy!

Struktura

Struktura Komendy Głównej Armii Krajowej w lipcu 1944 r.

Marek Ney-Krwawicz, *Armia Krajowa*, Warszawa, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1993.

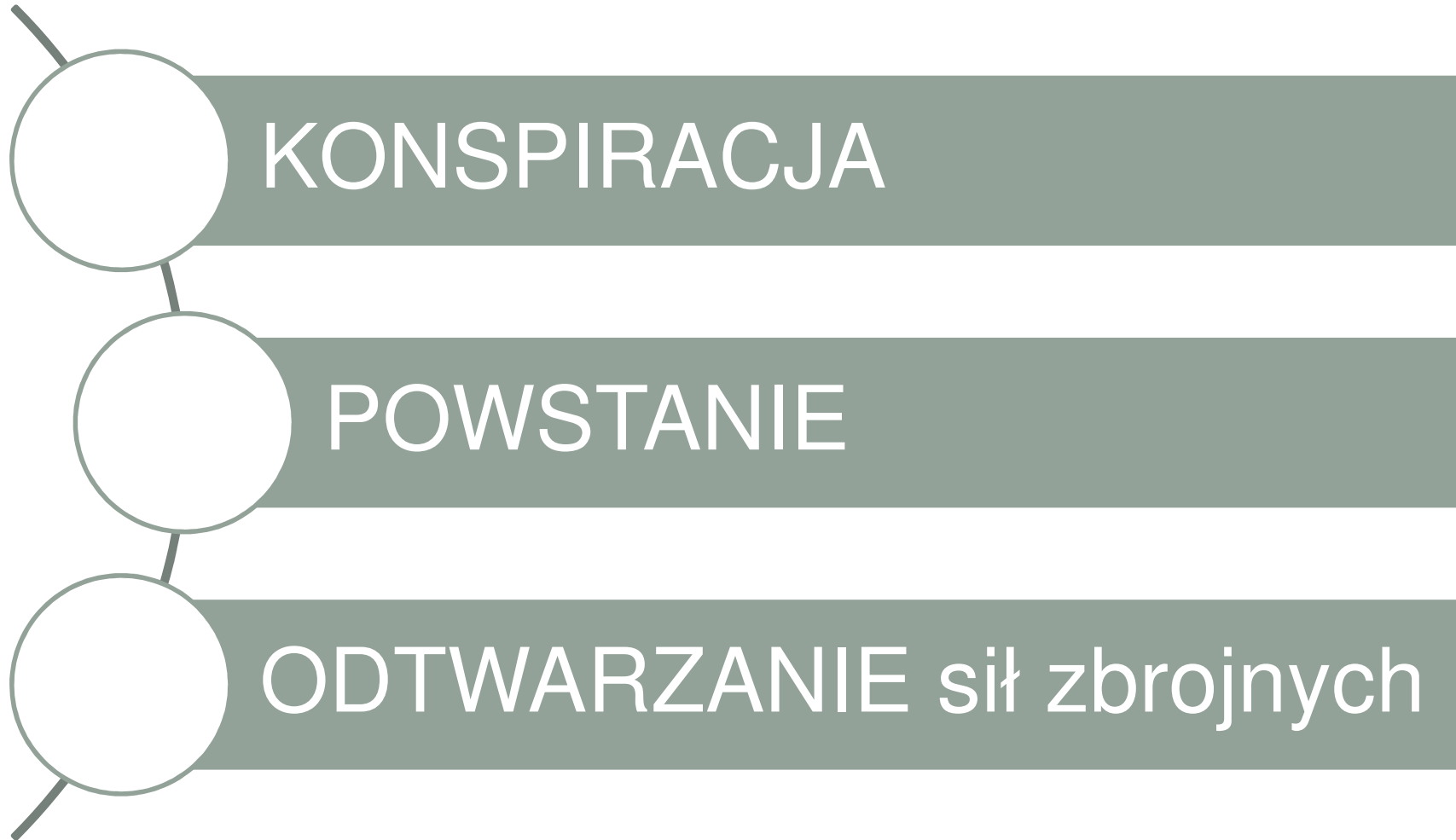
Podział terytorialny

- ✘ Komendzie Głównej AK w 1944r. podlegało 16 okręgów terenowych. Dzieliły się one na inspektoraty, obwody i placówki. Wszystkie one nosiły kryptonimy, czyli tajne nazwy.

Źródło: Wikipedia

Etapy działania AK

Początki w konspiracji

Żołnierze 27 Wołyńskiej DP AK w czasie składania przysięgi, zima 1944. Źródło: Wikipedia.

✘ Działalność żołnierzy Podziemia inaugurowało złożenie przysięgi i przyjęcie pseudonimu. Oto treść przysięgi:

W obliczu Boga Wszechmogącego i Najświętszej Maryi Panny, Królowej Korony Polskiej kładę swe ręce na ten Święty Krzyż, znak Męki i Zbawienia i przysięgam być wiernym Ojczyźnie mej Rzeczypospolitej Polskiej, stać nieugięcie na straży Jej honoru i o wyzwolenie Jej z niewoli walczyć ze wszystkich sił – aż do ofiary mego życia.

Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej i rozkazom Naczelnego Wodza oraz wyznaczonemu przezeń Dowódcy Armii Krajowej będę bezwzględnie posłuszny, a tajemnicy niezłomnie dochowam, cokolwiek by mnie spotkać miało.

Tak mi dopomóż Bóg.

Przyjmujący: Przyjmuję Cię w szeregi Armii Polskiej, walczącej z wrogiem w konspiracji o wyzwolenie Ojczyzny. Twym obowiązkiem będzie walczyć z bronią w ręku. Zwycięstwo będzie twoją nagrodą. Zdrada karana jest śmiercią.

Wybrani konspiratorzy

Stefan Rowecki „Grot”. Generał dywizji WP. Komendant główny ZWZ, a następnie AK. Organizator tych formacji. 30 VI 1943r. został aresztowany przez Niemców. Został umieszczony w obozie w Sachsenhausen. Tam w sierpniu 1944 r. został zgładzony.

Tadeusz Komorowski „Bór”. Pułkownik kawalerii WP. Po aresztowaniu Stefana Roweckiego dowodził AK. To na mocy jego polecenia rozpoczęło się powstanie warszawskie. Po kapitulacji trafił do niemieckiej niewoli. W latach 1945-1947 był Naczelnym Wodzem PSZ, a następnie premierem rządu RP na uchodźstwie (do 1949 r.).

Leopold Okulicki „Niedźwiadek”. Generał brygady WP, cichociemny, więziony przez NKWD. Ostatni dowódca AK. Skazany w pokazowym „Procesie Szesnastu”. Zmarł w sowieckim więzieniu w 1946 r.

Wybrani konspiratorzy

August Emil Fieldorf „Nil”. Generał brygady WP, emisariusz, organizator i dowódca Kedywu, zastępca dowódcy AK. Stał na czele organizacji „NIE”. Po wojnie skazany przez komunistyczny sąd na karę śmierci.

Jan Nowak- Jeziorański (właściwie Zdzisław Jeziorański). Polityk, podporucznik rezerwy WP. Kurier KG AK i rządu RP na uchodźstwie, brał udział w Akcji „N”. W marcu 1944 r. rozmawiał z W. Churchillem. Ostatni emisariusz przed wybuchem powstania warszawskiego. Po wojnie dyrektor Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa.

Wybrani konspiratorzy

Jan Karski „Witold” (właściwie Jan Romuald Koziński). Prawnik, dyplomata. Kurier i emisariusz Polskiego Państwa Podziemnego. Członek Rady Pomocy Żydom „Żegota”. Był świadkiem zbrodni na ludności żydowskiej. W 1943 r. spotkał się z prezydentem USA. Sprawiedliwy wśród Narodów Świata.

Witold Pilecki. Rotmistrz WP (pośmiertnie awansowany na pułkownika). Żołnierz Tajnej Armii Polskiej, a następnie AK. 19 września 1940 roku wykonał rozkaz - dał się złapać Niemcom, po to by trafić do obozu w Auschwitz. Utworzył tam Tajną Organizację Wojskową. W kwietniu 1943 r. uciekł z obozu. Walczył w powstaniu warszawskim. Po wojnie skazany przez komunistyczny sąd na karę śmierci.

Wybrani konspiratorzy

Maria Wittek. Generał brygady WP (jako pierwsza Polka w historii), Od października 1939r. do stycznia 1945r. stała na czele Wojskowej Służby Kobiet, działającej przy Komendzie Głównej SZP-ZWZ-AK. Wzięła udział w powstaniu warszawskim.

Wanda Gertz ps. Kazik. Major WP, brała udział w obronie Warszawy. Żołnierz Kedywu, organizatorka i komendantka Oddziału AK „Dysk”. Uczestniczyła w licznych akcjach sabotażowych i dywersyjnych.

Wybrani konspiratorzy

Elżbieta Zawacka „Zo”. Generał brygady WP. W czasie okupacji była kurierką m.in. KG AK. W nielegalne trasy udawała się ponad 100 razy. W brawurowy sposób przewoziła do okupowanej Polski m.in. pieniądze. Była jedyną cichociemną. Brała udział w powstaniu warszawskim. Po wojnie była prześladowana. Przeżyła niemal 100 lat.

Stanisław Marusarz był znanym sportowcem. W 1938 r. został wicemistrzem świata w skokach narciarskich. Podczas okupacji był kurierem. Obsługiwał trasę Zakopane-Budapeszt. Przeprowadzał nielegalnie przez granicę ludzi, przynosił materiały konspiracyjne i pieniądze na działalność podziemną. Został zatrzymany przez Niemców i umieszczony w krakowskim areszcie przy ul. Montelupich. Stamtąd udało mu się brawurowo uciec.

Zdjęcia: Wikipedia

Konspiracyjne dokumenty

Do prowadzenia działalności konspiracyjnej konieczne były dokumenty wystawione na zmienione dane osobowe. Funkcją dowodu osobistego pełniła kenkarta. Oto fałszywy dokument Gerarda Woźnicy na nazwisko Jan Rawski.

Kennort Miejsce wystawienia <i>Gem. Turzec</i> <i>Miechów</i>	Kreish. Starostwo powiat. <i>Okręg Kraków</i>	Kennnummer Numer rozpoznawczy <i>5650</i>	Göltig bis Ważne do <i>19 XII 1949</i>		rechter Zeigefinger palec wskazujący prawej ręki linker Zeigefinger palec wskazujący lewej ręki	AMTLICHE VERMERKE UWAGI URZEDOWE Der Kennkarteninhaber wohnt (osiadacz karty rozpoznawczej mieszka) <i>Zalera</i> Strasse <i>Tory Bydlińska</i> in <i>Miechów</i> w <i>ulica</i> Kreish. <i>Miechów</i> Starostwo powiat. <i>Miechów</i>	Dienstsiegel Pieczęć służbowa Unterschrift der Meldebehörde Podpis urzędu meldunkowego <i>[Signature]</i>
Name Nazwisko <i>Rawski</i>	Geburtsname (b. Ehefrau) Nazwisko panielskie (d. mężatek) <i>Jan. Padeusz</i>	Vorname Imię <i>Jan</i>	Geboren am Urodzony (a) w dn. <i>15 IX 1917</i>			Geburtsort Miejsce urodzenia <i>Lobzów</i>	Kreish. Starostwo pow. <i>Okręg Kraków</i>
Land Kraj <i>Landesrat</i>	Beruf Zawód erlernter wyczoney <i>Landwirt</i> ausgeübter wykonywany <i>Landwirt</i>	Religion Wyznanie <i>Rom. Kath</i>	Besondere Kennzeichen Szczególne znaki rozpoznawcze <i>Keine</i>	Jan Rawski Unterschrift des Kennkarteninhabers Podpis posiadacza karty rozpoznawczej <i>Wolbmi</i> den <i>19 XII</i> 194 <i>4</i> dnia	Ausstellungsbehörde Władza wystawiająca <i>[Signature]</i>	Dienstsiegel Pieczęć służbowa Unterschrift der Meldebehörde Podpis urzędu meldunkowego <i>[Signature]</i>	
				Dienstsiegel Pieczęć służbowa	Unterschrift des ausstelligenden Beamten Podpis sporządzającego urzędnika <i>[Signature]</i>	Dienstsiegel Pieczęć służbowa Unterschrift der Meldebehörde Podpis urzędu meldunkowego <i>[Signature]</i>	

Dokument ze zbiorów Muzeum AK.

Instrukcje

a/Spotkania na ulicy. Jeżeli osoby mające spotkać się z sobą znają się sprawa jest zupełnie prosta. Mianowicie umawia się dokładnie dzień, czas i miejsce, a punktualność spotykających się osób jest rękojmią dościa spotkania do skutku. Najczęściej umawia się kontakt na danym odcinku ulicy, o wiele jednak bezpieczniej jest wyznaczyć na spotkanie blok domów./Dajmy na to blok: Rynek, Anny, Jagiellońska, Szewska. Jedna osoba idzie w kierunku podanym wyżej, druga w odwrotnym tj. Rynek, Szewska, Jagiellońska, Anny/. Przy tym sposobie spotkania mniej rzuca się w oczy osoba czekająca, niż ktoś spacerujący na danym odcinku tam i z powrotem. Na spotkania należy przychodzić punktualnie; spóźnienia uwzględniane są najwyżej w granicach 10 min. od wyznaczonej godziny. Jeżeli spotkanie nie dojdzie do skutku przechodzi ono automatycznie na dzień następny, ewentualnie nawet na trzeci, bez zmiany miejsca i godziny. Między różnymi grupami mogą jednak istnieć pod tym względem pewne odchylenia. Powiedzmy np., że dany zwierzchnik ma czas tak rozłożony, że nie mógłby przyjść dnia następnego na spotkanie. Umawia wtedy to samo miejsce i czas w następnym tygodniu, lub wyznacza zupełnie nowy kontakt. Jeżeli osoby mające się spotkać nie znają się, podaje się im wtedy hasło i odzew. Oczywiście nie mogą one brzmieć tak, jak normalnie np. lufa. Lwów, ale dobór ich dostosowuje się do miejsca i okoliczności w jakich ma nastąpić spotkanie. Dajmy na to stojąc na przystanku tramwajowym można zapytać: "Przepraszam bardzo, czy jadąc na ulicę X muszę się przesiadać, czy nie?" Odpowiedź winna być równie prosta i naturalna jak pytanie. Ponieważ jednak może się zdarzyć, że ktoś postronny mógłby odpowiedzieć tak, jak powinien brzmieć odzew, a ten kto mówi hasło, mógłby go wziąć za osobę z którą ma się spotkać, przeto hasło i odzew powinny mieć w sobie coś charakterystycznego. Np. odzew do wymienionego powyżej hasła mógłby brzmieć "Musiał pan jechać, a potem iść tak a co pewności przy tego rodzaju spotkaniach, powinny osoby spotykające się mieć jakies szczególne znaki./Książkę w specjalnej oprawie, teczka, paczka, charakterystyczny ubiór i tp./. Na spotkaniach powinno się zachowywać jaknajnaturalniej rozmawiać głosem przyciszonym aczkolwiek nie szeptem, co specjalnie rzuca się w oczy, oraz zwracać baczną uwagę, czy osoby mijające nas nie przyskuchują się

b/Spotkanie w lokalach. Kontakty uliczne są przewidziane na spotkania indywidualne członków organizacji, natomiast spotkania w lokalach służą przeważnie do biórek bądźto w celach szkoleniowych, bądź organizacyjnych. Ponieważ w spotkaniach tych bierze udział po kilka osób/nie powinno być nigdy więcej niż sześć/nie należy przychodzić i wychodzić razem, lecz pojedynczo, a najwyżej w dwójkę w odstępach kilku, a nawet kilkunastominutowych. Przychodząc do domu któregoś z członków nie wolno pytać się o niego pseudonimem, ale imieniem własnym. O wiele więcej skomplikowana jest sprawa, kiedy idziemy do kogoś, kogo nie znamy, mając podany tylko dokładny adres, hasło odzew. Odpowiednie tu będzie zastosowanie do hasła aktualnych obecnie rzeczy: kupna i sprzedaży. Np. ktoś mający pójść pod wskazany adres może zaoferować tanie masko, ładne pończoszki czy coś w tym rodzaju. Należy się liczyć z tym, że w danej chwili osoba, z którą ma się polecenie zobaczyć jest nieobecna. Koniecznym jest wobec tego towar, który się oferuje mieć z sobą, bo może się zdarzyć, że ktoś z rodziny, niewtajemniczony, zechce faktycznie daną rzecz kupić. Aby zapewnić sobie w wypadku nie zastania osoby, do której się przychodzi, możliwość powtórnego wstępu do tego domu, należy ofiarować się natychmiast z przyniesieniem do obejrzenia bielizny, butów, mięsa czy t.p. Aby nie było przykrych w konsekwencjach nieporozumień, w tego rodzaju spotkaniach, należy również do hasła dodać jakąś cechę charakterystyczną. Np. powiedzieć: "Skierowała mnie tutaj pani K." W odzewi powinno być np. "Bardzo miło z jej strony, że nie zapomniała o mej prośbie".

Telefony.

Procz spotkań b. często w naszej pracy stosowane są porozumienia telefoniczne. Ze względu na częste podsłuchy, należałoby rozmowy te zredukować do minimum. Jeżeli zaś porozumienie telefoniczne z takich czy innych względów jest nieodzowne, koniecznym jest rozmowę poprowadzić w ten sposób, by ktoś podsłuchujący nic z niej nie mógł wywnioskować. Nie wolno więc wymieniać żadnych pseudonimów, nazwisk, adresów, miejsc i godzin spotkań i t.p. Jeżeli dajmy na to chcemy naznaczyć telefonicznie spotkanie, to powinniśmy przedtem podać miejsce spotkania. Przez telefon mówimy wtedy tylko: "Przyjdź do mnie jutro o 3-ciej, będzie parę osób, zagramy w bridge'a." Wiadomym jest, że nie "do mnie", ale tam, gdzie było uzgodnione przedtem.

Szyfr

Szyfr liczbowy.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	
1!	P!	R!	S!	T!	U!	W!	Y!	Z!	A!	B!
2!	O!	P!	R!	S!	T!	U!	W!	Y!	Z!	A!
3!	I!	M!	N!	O!	P!	R!	S!	T!	U!	W!
4!	S!	T!	U!	W!	Y!	Z!	A!	B!	C!	D!
5!	K!	L!	M!	N!	O!	P!	R!	S!	T!	U!
6!	A!	B!	C!	D!	E!	F!	G!	H!	I!	K!
7!	B!	C!	D!	E!	F!	G!	H!	I!	K!	L!
8!	C!	D!	E!	F!	G!	H!	I!	K!	L!	M!
9!	D!	E!	F!	G!	H!	I!	K!	L!	M!	N!
0!	E!	F!	G!	H!	I!	K!	L!	M!	N!	O!

wiersz

Układanie:

- 1/Wyrysować kwadrat o boku 10 jednostek i dwa ką-
czące się z sobą boki ponumerować od 1 do 10,
przyczem zamiast 10 wpisać 0.
- 2/Dzielimy kwadrat na 100 kwadracików.
- 3/Ustalamy hasło/na przykładzie Polska/, które wpi-
sujemy w kwadrat w dowolnym umówionym kierunku
/pionowo, poziomo, z góry nadół, w prawo i tp./
- 4/Uzupełniamy kwadrat literami alfabetu. Jeżeli has-
ło ma mniej niż 10 liter, wpisujemy po ostatniej
literze hasła do końca kolejne litery alfabetu.
Jeżeli hasło wpisujemy pionowo, uzupełniamy kwad-
rat poziomo wpisując po każdej literze hasła na-
stępujące po niej kolejne litery.
- 5/W celu uniknięcia pomyłki ustala się alfabet, omijając litery, które mogłyby
zdradzić charakter języka. Alfabet brzmi: a, b, c, d, e, f, g, h, i, k, l, m, n, o, p, r, s,
t, u, w, y, z.
- 6/Przy pisaniu treści ustalamy kolejność czytania cyfr: najpierw wiersz czy
kolumna? Przecięcie się ich wskazuje litery, z których układamy wyrazy.
Np. liczba 47 /4 wiersz, 7 kolumna, oznacza literę "a"/.
- 7/Piszemy treść. Np. "czekam wtorek rano". 81467460613216146036656057470934.
Cyfry należy pisać od siebie w równych odległościach ewentualnie grupami
/dla zmylenia/ według umowy. Można je podać w formie rachunku, notatek oso-
bistych i td.

Walka bieżąca

- Polegała głównie na prowadzeniu działalności sabotażowej oraz dywersyjnej. Podziemie organizowało potyczki oraz akcje odwetowe i represyjne. W początkowej fazie wojny był to najczęstszy sposób walki z okupantami.
- Od 1940 r. w ramach ZWZ działał **Związek Odwetu** (od 1943 r. jego zadania przejęło Kierownictwo Dywersji - **Kedyw**). Zadaniem tej formacji było prowadzenie bieżącej działalności dywersyjno-bojowej, m.in.: atakowanie szlaków komunikacyjnych, wykonywanie wyroków na okupantach i ich współpracownikach. Do Kedywu włączony został także „**Wachlarz**”. Była to wydzielona organizacja dywersyjnej ZWZ-AK utworzona w 1941 r. Jej zadaniem było m.in. prowadzenie akcji dywersyjnej na szlakach aprowizacyjnych armii niemieckiej walczącej na wschodzie.

Foto: www.muzeum-ak.pl

Wybrane akcje AK

- Akcja „Góral” - została przeprowadzona 12 sierpnia 1943 r. przy ul. Senatorskiej w Warszawie, gdzie uprowadzono samochód bankowy z pieniędzmi o wartości ponad 100 milionów złotych!
- Akcja „Wieniec” – akcja przeciwko niemieckiemu transportowi kolejowemu przeprowadzona z 7/8 października 1942 r. W wyniku akcji warszawski węzeł kolejowy był zablokowany przez niemal 12 godzin.
- Akcja „Taśma” – jedna z operacji bojowych Kedywu AK. Jej celem były niemieckie posterunki graniczne pomiędzy GG a terytoriami polskimi włączonymi do III Rzeszy. Realizowana od sierpnia 1943 r.
- Akcja „Textilwaren” – akcja przeprowadzona 5 listopada 1943 r. w Warszawie przez żołnierzy z oddziału „Anatola”. Celem były zakłady odzieżowe „Texil-Zentrale”, produkujące na potrzeby Wehrmachtu. Konspiratorzy zdobyli 150 dużych worków z odzieżą zimową.
- Akcja megafonowa – akcja przeprowadzona 3 maja 1942 r. Konspiratorom udało się podpiąć do megafonu na pl. Wilsona w Warszawie. Za jego pośrednictwem wyemitowano specjalną audycję zawierającą m.in. polskie marsze wojskowe oraz „Rotę”.

Wybrane akcje uwalniania i odbijania więźniów

- Akcja pod Arsenalem - przeprowadzona 26 marca 1943 roku w Warszawie. W jej trakcie udało się uwolnić Jana Bytnara „Rudego” oraz 20 innych więźniów. Operacją dowodził Stanisław Broniewski „Orsza”.
- Akcja na więzienie w Nowym Wiśniczu – w nocy z 26 na 27 lipca 1944 r. oddział dywersyjny z I batalionu 12 Pułku Piechoty AK przeprowadził udaną akcję uwolnienia 128 więźniów.
- Akcja „Pensjonat” – kryptonim przeprowadzonej przez Kedyw Podokręgu AK Rzeszów Obwód Jasło w nocy z 5 na 6 sierpnia 1943 r. W wyniku akcji wolność odzyskało ponad 60 więźniów.
- Akcja na więzienie w Lidzie - w nocy z 17 na 18 stycznia 1944 r. grupa 11 żołnierzy AK, bez oddania ani jednego strzału przeprowadziła udaną akcję uwolnienia ok. 70 więźniów.
- stacja kolejowa w Celestynowie – w dniach 19-20 maja 1943 r. AK przeprowadziła tam akcję uwolnienia osób przewożonych do KL Auschwitz. W efekcie podjętych działań wolność odzyskało 49 więźniów.

Wybrane akcje likwidacyjne i zamachy

- Akcja Kutschera – udany zamach żołnierzy Kedywu na Franza Kutschere, dowódcę SS i Policji na dystrykt warszawski GG. Przeprowadzona w Warszawie 1 lutego 1944 r. przez oddział „Pegaz”.
- Akcja Koppe – nieudany zamach na wyższego dowódcę SS i Policji w GG przeprowadzony 11 lipca 1944 r. w Krakowie przez oddział KG AK.
- Zamach na kasyno przy al. Szucha – akcja AK przeprowadzona w Warszawie 19 maja 1942 r. skierowana przeciwko środowiskom kolaborującym z Niemcami. Tego dnia na terenie kasyna doszło do zamachu bombowego przeprowadzonego przez Tadeusza Korala i Halinę Karin-Dębnicką.

Akcje wywiadowcze

- ZWZ- AK prowadziła także działalność wywiadowczą. Wkład polskiego Podziemia w tej dziedzinie był ogromny. Jeden z jego większych sukcesów związany był z niemiecką bronią – rakieta V2. Polacy odnaleźli tajny ośrodek w Pennemünde. Zdobyli także niewypał tej broni. Przeprowadzili badania i ich wyniki wraz z częściami rakiety przekazali aliantom (**Operacja „Most III”**)

Foto: Wikipedia

Sukcesem zakończyła się także Operacja **Synteza**. Była to akcja, której celem było rozpracowanie zakładów produkujących benzynę syntetyczną w Pölitz (Police). Dokonała tego grupa wywiadowcza pod dowództwem Aleksego Jendryczki „Pomorskiego”. Dzięki zdobytym informacjom, alianci mogli przeprowadzić szereg nalotów na fabrykę. W efekcie tych ataków zmniejszono, a nawet przerwano dostawy benzyny dla niemieckiej armii.

Partyzantka

- ✘ Po ustaniu regularnych walk w 1939 r. broni nie złożyło kilka niewielkich oddziałów WP. Z upływem czasu zaczęły formować się nowe oddziały. Do najbardziej znanych należał ten stworzony przez Jana Piwnika „Ponurego”.

Zdjęcie partyzantów przed namiotem ze zbiorów Muzeum AK

Jan Piwnik (z mapnikiem) w towarzystwie żołnierzy.
Źródło: Wikipedia

Akcja „Burza”

✘ Operacja prowadzona przez oddziały AK przeciwko wojskom niemieckim przed wkroczeniem Armii Czerwonej. Trwała od 4 stycznia 1944r. (na Wołyniu) do stycznia 1945 r. W ramach akcji „Burza” odbyły się m.in.:

- Operacja „Ostra Brama” – walki AK o Wilno od 7 VII 1944 r. Brało w niej udział ok. 5,5 tys. żołnierzy AK. 13 lipca oddziały AK i Armii Czerwonej zajęły miasto.
- Walki o Lwów 22-27 lipca 1944 r.
- Największą akcją zorganizowaną w ramach akcji „Burza” było ...

Walki o Lwów, lipiec 1944 r.

Powstanie warszawskie. Początek

Wybuchło 1 sierpnia 1944 roku o godz. 17.00 (godzina „W”). Formalnie siły powstańcze były znaczące. Do walki stanęło około 50 tys. powstańców z Armii Krajowej zorganizowanych w zgrupowania obejmujące bataliony i inne formacje zbrojne. Do walki przystąpiły również inne organizacje podziemne. Powstańcy byli bardzo słabo uzbrojeni. Zapasy amunicji były przewidziane na kilkudniową walkę.

Przeciwnik w łącznej sile około 50 tysięcy niemieckich żołnierzy, żandarmów i policjantów dysponował miażdżącą przewagą uzbrojenia. Do dyspozycji miał czołgi, samoloty, pociągi pancerne, artylerię, miotacze min, dużą ilość broni maszynowej. Pomimo początkowych sukcesów...

Fotografia ze zbiorów Muzeum AK.

i koniec

2 października 1944r.:

O godz. 20.00 czasu niemieckiego (21.00 czasu polskiego) ustały działania wojenne w Warszawie. Powstanie upadło. Po 63 dniach walki - ucichło wszystko...Z Warszawy wyszło kilkanaście tysięcy cywilów.

Foto: Ze zbiorów Muzeum AK

Ofensywa Armii Czerwonej postępowała,
aż w końcu...

Rozwiązanie AK

- 19 stycznia 1945 r. gen. Leopold Okulicki wydał rozkaz rozwiązujący AK.

ŻOŁNIERZE SIĘ ZBROJNYCH W KRAJU !

Postępująca szybko ofensywa sowiecka doprowadzić może do zajęcia w krótkim czasie całej Polski przez Armię Czerwoną. Nie jest to jednak zwycięstwo słusznej sprawy, o którą walczymy od roku 1939 (...).

Walki z Sowietami nie chcemy prowadzić, ale nigdy nie zgodzimy się na inne życie, jak tylko w całkowicie suwerennym, niepodległym i sprawiedliwie urządzonym społecznie Państwie Polskim.(...)

Żołnierze Armii Krajowej ! Daję Wam ostatni rozkaz. Dalszą swą pracę i działalność prowadźcie w duchu odzyskania pełnej niepodległości Państwa i ochrony ludności polskiej przed zagładą. (...)

z upoważnienia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zwalnam Was z przysięgi i rozwiązuję szeregi AK.